

6 de juliol de 2021

El secretari del Govern

Acord

del Govern pel qual es crea l'Aliança de Recerca en Intel·ligència Artificial de Catalunya (AIRA)

La intel·ligència artificial és un àmbit científic i tecnològic que emergeix amb una gran transcendència i unes grans implicacions en els dominis ètic, legal, social, econòmic i cultural. La recerca científica i el desenvolupament tecnològic basat en la intel·ligència artificial estan experimentant un creixement exponencial que continuarà durant la dècada del 2020 al 2030, de tal manera que al final d'aquesta dècada s'assolirà a escala mundial un altíssim grau de coneixement científic i d'adopció d'aquestes tecnologies en forma de solucions, aplicacions i serveis oferts per les institucions acadèmiques, les administracions públiques i les empreses.

El 25 d'abril de 2018, la Comissió Europea va adoptar l'estratègia d'intel·ligència artificial per a Europa, la qual persegueix incrementar la inversió en aquest àmbit, fomentar la disponibilitat ètica de les dades com a element essencial per al creixement de la intel·ligència artificial, impulsar el talent en aquest domini tecnològic i garantir una intel·ligència artificial fiable.

El 18 de febrer de 2020, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar l'Estratègia d'intel·ligència artificial de Catalunya que, amb el nom CATALONIA.AI, desplegarà un programa d'actuacions per enfortir l'ecosistema d'intel·ligència artificial que hi ha a Catalunya i liderar la generació de coneixement, l'aplicació social i empresarial d'aquest coneixement i la creació de solucions basades en intel·ligència artificial que fomentin el creixement econòmic i la millora de la vida de les persones.

En el marc de la CATALONIA.AI, es preveu la construcció d'una estructura operativa en xarxa que actuï com a impulsora de sinergies entre grups, instituts, universitats i centres de recerca i innovació especialitzats en intel·ligència artificial, que generi col·laboracions per potenciar l'activitat conjunta a escala nacional i internacional i que permeti establir una visió conjunta sobre la definició dels objectius prioritaris en aquest àmbit, en la línia dels requeriments socials i industrials i d'impuls que oferiran els nous programes europeus de recerca i innovació per als propers anys.

Catalunya té una comunitat científica i acadèmica consolidada, excel·lent i de gran prestigi internacional, que situa les universitats i els centres de recerca i tecnològics catalans en posicions capdavanteres a Europa, així com un teixit tecnològic i industrial dinàmic i altament innovador. Però cal més coordinació i treball conjunt per generar una massa crítica suficient que doni resposta a les necessitats socials i als reptes empresarials de les diferents àrees d'actuació.

Per tal d'assolir aquest objectiu, els instituts i centres de recerca en intel·ligència artificial més rellevants de Catalunya han dut a terme una reflexió estratègica que ha culminat en una proposta de creació i de formalització d'un espai de cooperació, a mode d'una aliança estratègica entre l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA), l'IDEAI-UPC (Intelligent Data Science and

Artificial Intelligence Research Center), el Barcelona Supercomputing Center - Centro Nacional de Supercomputación (BSC), el Consorci Centre de Visió per Computador (CVC) i l'Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (IRI), que ha d'operar sota la denominació d'AIRA (Artificial Intelligence Research Alliance). L'AIRA, tot aprofitant les sinergies i les complementarietats generades, aspira a convertir-se en un referent al servei de les institucions científiques, acadèmiques i socials i del seu ecosistema per demostrar i accelerar els beneficis de la recerca científica, la generació de talent i l'explotació de les dades generades pel sistema en conjunt, sempre de manera alineada amb la resta d'instruments creats dins del marc de l'Estratègia d'intel·ligència artificial de Catalunya, com el CIDAI (Centre of Innovation for Data tech and Artificial Intelligence) o l'Observatori d'Ètica en Intel·ligència Artificial de Catalunya (OEIAC).

En aquesta línia, el Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori i el Departament de Recerca i Universitats han impulsat aquesta iniciativa i han recollit el marc conceptual elaborat pel conjunt d'actors d'aquesta aliança estratègica, que és el resultat d'un pla de treball iniciat amb l'aprovació de l'estratègia CATALONIA.AI. Si bé en una primera fase l'àmbit d'AIRA se circumscriu als instituts i centres de recerca i a la infraestructura científicotècnica que s'esmenten en aquest acord, la voluntat de la iniciativa és la incorporació de totes les institucions dedicades a la recerca en intel·ligència artificial de l'ecosistema de Catalunya que assoleixin alts nivells d'excel·lència i activitat en aquest àmbit.

Per tot això, a proposta del vicepresident del Govern i conseller de Polítiques Digitals i Territori i la consellera de Recerca i Universitats, el Govern

Acorda:

—1 Crear l'Aliança de Recerca en Intel·ligència Artificial de Catalunya, com a espai de treball cooperatiu, sota la denominació d'AIRA (Artificial Intelligence Research Alliance), en virtut de la qual els instituts, els centres de recerca i la infraestructura referents en intel·ligència artificial ubicats a Catalunya que inicialment s'hi vinculen, d'acord amb el punt cinquè, desenvoluparan una estratègia coordinada per promoure la recerca científica, la gestió del talent i l'acceleració del desenvolupament de solucions basades en intel·ligència artificial a Catalunya.

—2 Els objectius associats a l'Aliança de Recerca en Intel·ligència Artificial de Catalunya (AIRA) són:

- a) Potenciar l'ecosistema de recerca català en intel·ligència artificial com un pol de referència internacional creant una comunitat activa i dinàmica que impliqui la major part possible d'agents.
- b) Identificar àrees de recerca amb gran potencial i solucions tecnològiques innovadores, a partir de la recerca capdavantera en intel·ligència artificial.

c) Impulsar la generació, validació i transferència de la recerca científica i el talent associat en intel·ligència artificial d'alt valor afegit per fomentar la innovació en els sectors estratègics del país, inclosos els serveis públics i el tercer sector.

—3 L'Aliança de Recerca en Intel·ligència Artificial de Catalunya desplegarà un pla d'actuació al voltant dels àmbits de col·laboració que es detallen a continuació.

a) Recerca: establir accions de recerca i projectes en xarxa que permetin establir sinergies i oferir solucions integradores d'abast europeu.

b) Talent: coordinar accions de captació i retenció del talent. En particular, es crearà la figura de membre d'AIRA per als investigadors de reconegut prestigi que facin recerca a Catalunya.

c) Igualtat: vetllar per la promoció del talent femení i establir sinergies amb els grups de dones que treballen en la recerca de la intel·ligència artificial ja existents al territori, per tal d'incentivar accions que estimulin les vocacions de recerca en aquest àmbit, promovent la igualtat d'oportunitats i els salaris entre homes i dones en les carreres investigadores i comproment-se a aconseguir la paritat, i a dissipar el sostre de vidre en el context de totes les actuacions que es deriven d'aquesta Aliança o es promoguin amb tercers. També es compromet a un desenvolupament de les tecnologies des d'una perspectiva integral que eviti biaix racials i de gènere.

d) Valors: prioritzar la recerca d'una intel·ligència artificial ètica i centrada en les persones i establir sinergies amb l'Observatori d'Ètica en Intel·ligència Artificial de Catalunya (OEIAC) per alinear la recerca amb els valors distintius de la intel·ligència artificial catalana i contribuir, així, a difondre aquesta concepció ètica de la intel·ligència artificial en el teixit productiu que reculli més tard els resultats de la recerca.

e) Difusió: organitzar accions de difusió i divulgació orientades a explicar, de manera entenedora i accessible, l'impacte de la intel·ligència artificial i la seva confiabilitat en l'àmbit empresarial i social.

f) Ecosistema: establir un punt de contacte referent per a institucions de recerca que faciliti la connexió dels agents de l'ecosistema acadèmic català d'intel·ligència artificial, així com la interacció amb l'Administració, el sector empresarial de desenvolupament tecnològic i d'aplicació de solucions i la ciutadania a partir d'accions proactives de participació. Aquest ecosistema es coordinarà en col·laboració amb el CIDAI (Centre of Innovation for Data tech and Artificial Intelligence).

g) Marc legal: identificar el marc legal de referència i la detecció de mancances pel que fa a aspectes d'ètica i de propietat intel·lectual.

h) Coordinació i internacionalització: establir un model de governança que fomenti la col·laboració entre els participants i l'ecosistema nacional i internacional.

i) Accés i ús de les dades de la Generalitat de Catalunya: col·laborar amb les unitats responsables de les dades obertes de la Generalitat de Catalunya per assegurar que l'entorn de recerca i desenvolupament empresarial basat en la intel·ligència artificial pugui utilitzar-les per tal d'oferir nous serveis a la ciutadania i donar una resposta propera i adequada a la realitat catalana i als reptes que es plantegin a escala internacional.

—4 La durada de l'Aliança s'estableix inicialment en tres anys a comptar de la seva aprovació. No obstant això, aquest termini se subordina a allò que resulti del punt cinquè del present Acord.

—5 El Departament de la Vicepresidència i de Polítiques Digitals i Territori, el Departament de Recerca i Universitats, l'Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial (IIIA), l'IDEAI-UPC (Intelligent Data Science and Artificial Intelligence Research Center), el Barcelona Supercomputing Center - Centro Nacional de Supercomputación (BSC), el Consorci Centre de Visió per Computador (CVC) i l'Institut de Robòtica i Informàtica Industrial (IRI) han de subscriure en el termini de quatre mesos un conveni de col·laboració específic per al desenvolupament de l'AIRA, el qual ha de detallar els aspectes clau relatius a l'estructuració i la governança de la iniciativa, i establir els recursos personals i econòmics que cada entitat ha de dedicar a la posada en marxa i el desenvolupament d'aquesta aliança estratègica.

—6 En el termini de tres mesos des de la subscripció del conveni, els instituts, els centres de recerca i la infraestructura científicotècnica inclosos en aquesta iniciativa han d'elaborar un pla estratègic que prevegi les necessitats i implicacions necessàries per a la seva implementació i l'assoliment de l'objectiu d'aprofitament i integració d'economies d'escala en els diferents àmbits d'actuació.

—7 Es podran vincular a l'AIRA, mitjançant un conveni, altres institucions dedicades a la recerca en intel·ligència artificial que gaudeixin d'alts nivells d'excel·lència en aquest àmbit, d'acord amb els criteris que es determinin en el pla estratègic.